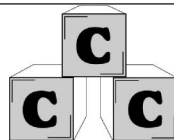

הלכות פסח

כזלל:
משניזזת מסכזת פסחזם
הלכזזת פסח
דברז חז"ל

זערך על זדז ברמז זשרזל גרזס

CONCEPT CENTERED CURRICULUM

זוג הפסוק במיקרא

שמות פרק יב

טו שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם כי | כל-אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד-יום השבעי: טז וביום הראשון מקרא-קדש וביום השביעי מקרא-קדש יהיה לכם כל-מלאכה לא-יעשה בהם אך אשר יאכל לכל-נפש הוא לבדו יעשה לכם: יז ושמתם את-המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את-צבאותיכם מארץ מצרים ושמתם את-היום הזה לזכרתכם חקת עולם: יח בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצות עד יום האחד ועשרים לחדש בערב: יט שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי | כל-אכל מחמץ ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ: כ כל-מחמץ לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו מצות:

ויקרא פרק כג

ה בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח לי-הוה: ו ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות לי-הוה שבעת ימים מצות תאכלו: ז ביום הראשון מקרא-קדש יהיה לכם כל-מלאכת עבודה לא תעשו: ח והקרבתם אשה לי-הוה שבעת ימים ביום השביעי מקרא-קדש כל-מלאכת עבודה לא תעשו: ט וידבר יהוה אל-משה לאמר: י דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם כי-תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את-קצירה והבאתם את-עמר ראשית קצירכם אל-הכהן: יא והניף את-העמר לפני יהוה לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן: יב ועשיתם ביום הניפכם את-העמר כבש תמים בן-שנתו לעלה ליהוה: יג ומנחתו שני עשרונים סלת בלולה בשמן אשה ליהוה ריח ניחח ונספה זין רביעת ההין: יד ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד-עצם היום הזה עד הביאכם את-קרבן אלהיכם חקת עולם לזכרתכם בכל משבתיכם: טו וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את-עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה: טז עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליהוה: יז ממושבתיכם תביאו | לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בפורים ליהוה: יח והקרבתם על-הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן-בקר אחד ואילם שנים יהיו עלה ליהוה ומנחתם ונספיהם אשה ריח-ניחח ליהוה: יט ועשיתם שעיר-עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים: כ והניף הכהן | אתם על לחם הבכרים תנופה לפני יהוה על-שני כבשים קדש יהיו ליהוה לכהן: כא וקראתם בעצם | היום הזה מקרא-קדש יהיה לכם כל-מלאכת עבודה לא תעשו חקת עולם בכל-מושבתיכם לזכרתכם: כב ובקצרכם את-קציר ארצכם לא-תכלה פאת שדה בקצרה ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יהוה אלהיכם:

דברים פרק טז

א שמור את-חדש האביב ועשית פסח לי-הוה א-להיך כי בחדש האביב הוציאך י-הוה א-להיך ממצרים לילה: ב וזבחת פסח לי-הוה א-להיך צאן ובקר במקום אשר יבחר י-הוה לשכן שמו שם: ג לא-תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל-עליו מצות לחם עני כי בחפזו יצאת מארץ מצרים למען תזכר את-יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך: ד ולא-יראה לך שאר בכל-גבלך שבעת ימים ולא-ילין מן-הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבקר: ... ט שבעה שבעת תספר-לך מהחל חרמש בקמה תחל לספר שבעה שבעות: י ועשית חג שבעות ליהוה אלהיך מסת נדבת ידך אשר תתן כאשר יברכה יהוה אלהיך:

הלכות פסח

תוכן ענינים

משניות.....3-1

מושגים מהמשניות.....4

הלכות פסח.....11-5

מושגים מהלכות פסח.....12

דברי חז"ל.....13

משנה לפסח

מסכת פסחים פרק עשירי ערבי פסחים

א עֲרָבֵי פְּסָחִים סְמוּךְ לְמִנְחָה, לֹא יֵאָכַל אָדָם עַד שֶׁתִּתְחַשֵּׁד. וְאֶפְלוּ עָנִי שֶׁבִּישְׂרָאֵל לֹא יֵאָכַל עַד שֶׁיִּסָּב. וְלֹא יִפְחָתוּ לוֹ מֵאַרְבָּעָה כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן, וְאֶפְלוּ מִן הַתְּמַחוּי:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה

ערבי פסחים סמוך למנחה. קודם למנחה מעט כמו חצי שעה. בתחלת שעה עשירית. שתמיד של בין הערבים קרב בתשע ומחצה והוא זמן המנחה, וקודם למנחה חצי שעה הוי בתחלת שעה עשירית: **לא יאכל אדם.** כדי שיאכל מצה לתאבון משום הדור מצוה. ולחם פשיטא דלא יכול לאכול, שחמץ אסור מעש שענות ולמעלה. ולא נצרכה אלא לשאר מיני אוכל שלא כריסו מהן: **עד שיסב.** במטה ועל השלחן כדרך בני חורין: **ולא יפחתו לו.** גבאי צדקה המפרנסים את העניים: **ואפילו הוא מתפרנס מן התמחוי.** מדובר בעניי שבעניי שלמדנו במסכת פאה מי שיש לו מזון שתי סעודות לא יטול מן התמחוי: **מדי כוסות.** כנגד ד' לשונות של גאולה שיש בפרשת וארא. והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי:

ב מְזֻגוּ לוֹ כּוֹס רֵאשׁוֹן, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם, וְאַחַר כֶּן מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, מְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן, וְאַחַר כֶּן מְבָרֵךְ עַל הַיּוֹם:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה

מברך על היום. בתחלה קידוש היום ואח"כ בפה"ג. שתחלה קידש היום ואח"כ בא היין, וכשם שקדם לכניסה כך קודם לברכה: **מברך על היין.** תחלה. וכן אם מקדש על הפת. שהיין או הפת גורמים לקדוש היום, שאם אין לו יין או פת לא יקדש:

משנה לפסח

ערבי פסחים

פרק עשירי

מסכת פסחים

ג הביאו לפננו, מטביל בחזרת, עד שמגיע לפרפרת הפת. הביאו לפננו מצה וחזרת
וחרסת ושני תבשילין, אף על פי שאין חרסת מצה. רבי אליעזר ברבי צדוק אומר,
מצה. ובמקדש היו מביאים לפננו גופו של פסח:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה

הביאו לפננו. הירקות. כדי שיכיר תינוק וישאל, לפי שאין דרך להביא ירקות קודם סעודה:
מטביל בחזרת. לא דווקא חזרת, שטיבול ראשון זה הוא בשאר ירקות, אלא אם אין לו שאר ירקות
מטביל בחזרת במקום שאר ירקות. ולשון מטביל פירושו אוכל. ולפי שכל אכילתם ע"י טיבול היתה,
קורא לאכילה טיבול. ומיהו טיבול זה לא בחרוסת הוא, שהרי למדנו בהמשך הביאו לפננו מצה
וחזרת וחרסת. מכלל שעדיין לא הובאו:
עד שמגיע לפרפר את הפת. לאכילת מצה. ומלמדת שאין אכילה אחרת מפסקת בין אכילת
ירקות לאכילת מצה. שקודם שיגיע לאותו חזרת של מצה שמברך עליו על אכילת מרור אוכל
מצה תחלה, כמו שכתוב [במדבר ט] על מצות ומרורים, מצות בראשונה ואח"כ מרורים:
וחרוסת. שעושים מתאנים ולוזים בטנים ושקדים וכמה מיני פירות, ושמים בה תפוחים ודכין הכל
במדוכה ומערבים בחומץ ונותנים עליה תבלין קנה וקנמון כעין פתילות דקות ארוכות זכר לקש
וצריך שתהיה עבה זכר לטיט:
שאיין חרוסת מצה. אלא לרפואה לבטל שרף החזרת, שרע וקשה לגוף כארס:
ר"א ברבי צדוק אומר מצה. זכר לתפוח שהיו יולדות שם בניהם בלא עצב, וזכר לטיט:

משנה לפסח

ערבי פסחים

פרק עשירי

מסכת פסחים

ד מְזַגְגוּ לוֹ כּוֹס שְׁנַי, וְכֹאן הֵבֵן שׁוֹאֵל אָבִיו. וְאִם אֵין דְּעֵת בִּבְנֵי, אָבִיו מְלַמְּדוֹ, מֵה נִשְׁתַּנָּה הַלְּיָלָה הַזֶּה מִכָּל הַלְּיָלוֹת, שֶׁבְּכָל הַלְּיָלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֵמֶץ וּמִצָּה, הַלְּיָלָה הַזֶּה בְּלוֹ מִצָּה. שֶׁבְּכָל הַלְּיָלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יִרְקוֹת, הַלְּיָלָה הַזֶּה מְרוֹר. שֶׁבְּכָל הַלְּיָלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֶּשָׂר צָלִי, שְׁלִיק, וּמִבְשָׁל, הַלְּיָלָה הַזֶּה בְּלוֹ צָלִי. שֶׁבְּכָל הַלְּיָלוֹת אָנוּ מְטַבֵּילִין פְּעַם אַחַת, הַלְּיָלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים. וּלְפִי דְּעֵתוֹ שֶׁל בֵּן, אָבִיו מְלַמְּדוֹ. מִתְחִיל בְּגִנוֹת וּמְסִיִּים בְּשַׁבַּח, וְדוֹרֵשׁ מֵאַרְמֵי אוֹבֵד אָבִי, עַד שֶׁיִּגְמוֹר כָּל הַפְּרָשָׁה כְּלָה:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה

וכאן הבן שואל. בכל הספרים אין כחוב וכאן, אלא וכן, כמו כן בנות צלפחד דוברות [במדבר כז].

כלומר ודין הוא שבמזיגת כוס שני יהיה הבן שואל מה נשתנה:

הליכה הזו כולו צלי. בזמן שבית המקדש קיים היה הבן שואל כך:

מתחיל בגנות. מתחלה עובדי ע"ז היו אבותינו ועבדים היינו:

ומסיים בשבח. שקרבנו המקום לעבודתו וגאל את אבותינו ממצרים:

ה רבן גמליאל היה אומר, כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן, פסח, מצה, ומרור. פסח, על שום שפסח המקום על בתי אבותינו במצרים. מצה, על שום שנגאלו אבותינו ממצרים. מרור, על שום שמררו המצרים את בני אבותינו במצרים. בכל דור ודור חוב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים, שְׁנֵאמַר (שמות יג), וְהִגַּדְתָּ לְבְנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם. לְפִיכֵךְ אֲנִיחֵנוּ חֲבִיבֵינוּ לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, לְבָרֵךְ, לְעַלֵּה, וּלְקַלֵּס, לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבּוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה, הוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוֹת לְחֵרוֹת, מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל, וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאֻלָּה. וְנֹאמַר לְפָנָיו, הַלְלוּיָהּ:

פירוש רבינו עובדיה מברטנורה

כל שלא אמר ג' דברים אלו. שלא פירש טעמן של שלשה דברים הללו:

משנה לפסח

מושגים – משניות מסכת פסחים

פרק עשירי

1. כדי שיאכל מצה לתיאבון (משנה א)
2. אפילו עני שבישראל לא יאכל עד שיסב (משנה א)
3. לא יפחתו לו מארבעה כוסות (משנה א)
4. מברך על היין ואחר כך מברך על היום (משנה ב)
5. כדי שיכיר תינוק וישאל (משנה ג)
6. זכר לתפוח וזכר לטיט (משנה ג)
7. לפי דעתו של בן אביו מלמדו (משנה ד)
8. מתחיל בגנות ומסיים בשבח (משנה ד)
9. כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו (משנה ה)
10. בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים (משנה ה)

הלכות פסח

מבוסס על קיצור שלחן ערוך

1. מצות שהם לצאת בהן ידי חובת אכילת מצה בשני לילות הראשונים, נקראות מצות מצוה.

2. בלילה שלפני ערב פסח בודקים את החמץ. וחיבים לבדוק מיד בתחלת הלילה.

3. ודק כל החדרים שיש לחוש שמא הכניסו בהם חמץ, וכן צריכים לבדוק כל הפלים שמחזיקים בהם חמץ.

4. צריכים לבדוק בכל המקומות בחורין ובסדקין, כל מה שאפשר. וגם הכיסים שבבגדים שלו ושל תינוקות, שלפעמים נותנים בהן חמץ, צריכים בדיקה.

5. קדם שמתחיל לבדק, יברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על בעור חמץ.

6. יש נוהגים שקדם הבדיקה מניחים פתיתי לחם במקומות שימצאם הבודק, כי חוששים אולי לא ימצא כלום ותהא ברכה לבטלה.

7. החמץ שהוא משיר לאכילה או למכירה, יניח קדם הבדיקה במקום המשמר היטב.

הלכות פסח

8. אחר הבדיקה מיד יבטלנו, ועקר הבטול הוא בלב, שיגמר בלבו שכל חמץ שברשותו

הרי הוא כאלו אינו, ואינו חשוב כלום, והרי הוא כמו עפר, וכדבר שאין בו צרך כלל.

ומי שאינו יודע פרושו, יאמר בקשון שהוא מבין.

כל חמירא וחמיעא דאכא ברשותי, דלא חמתה ודלא בערתה ודלא ידענא לה, לבטל

וליהוי הפקר כעפרא דארעא.

כל שאור וכל חמץ שברשותי שלא ראיתיו, ושלא בערתיו, יהא בטל והפקר וחשוב כעפר האדמה.

All chametz or leaven that is in my possession, which I have not seen, have not removed and do not know about, should be annulled and become ownerless, like the dust of the earth.

9. על פי שבטל את החמץ בלילה לאחר הבדיקה, מכל מקום גם ביום לאחר ששרף אותו

יחזור ויבטלנו, ויכלול כל החמץ, ואפלו חמץ ידוע.

10. כל דבר שיש בו תערובת חמץ, ואפלו אין בו חמץ בעין, רק הטעם מחמץ, כגון

שהסירו את החמץ, מכל מקום אסור להשהותו בפסח.

11. חמץ שנפסלה מאכילת הכלב קדם הפסח מתר בפסח בהנאה ובשהיה.

12. בערב פסח אסור לאכול מצה כל היום כדי שיאכל בלילה מצה לתאבון. ואפלו

הקטנים והקטנות, כל שמבינים ענין יציאת מצרים, אסור לתת להם מצה. (ובשעת הדחק

מתירים להם מצה עשירה).

הלכות פסח

דיני מכירת חמץ

13. ישראל שהיה לו חמץ שלו ברשותו בפסח, עובר בכל רגע ורגע על בל יראה ובל ימצא. והחמץ אסור בהנאה לעולם, ואפלו בטלו קדם פסח. ולכן מי שיש לו הרבה חמץ שאינו יכול לבערו מן העולם, צריך למכרו לאינו יהודי קדם הפסח בשעה שהוא עדין מתר בהנאה. ולא יהיה ענין מכירת חמץ אצל האדם כמו מצות אנשים מלמדא, אלא צריך שיגמור בדעתו שהוא מוכרו באמת להאינו יהודי מכירה גמורה וחלוטה. ולאחר הפסח יבקש מאת האינו יהודי שישלם לו את החוב. וכאשר ישיבהו שאין לו כסף, יבקש ממנו שיחזור וימכור לו את החמץ (עם החדר) בעד כף וכף. ויהיה הדבר כדרך הסוחרים ממש.

דיני הכשיר כלים

14. כלל גדול נאמר לענין הכשיר כלים, והוא, כבולעו כף פולטו. זאת אומרת בדרך שנכנס דבר האסור לתוך דופני הפלי, היא הדרך שצריכים להוציא את האיסור כדי להכשירו. לדוגמא:

א. אם השתמשו בסיר על האש לצלות בו דבר חמץ, צריכים להכשיר את הפלי על ידי מגע ישיר עם האש. הכשר בדרך זה נקרא ליבון. לפיכך, כלים ששתמשו בהם על ידי האור בלי מים, צריכים לבון. ולכן האגנות והמחבות שאופין בהן חמץ, צריכים לבון. והלבון צריך להיות לכתחלה לבון חזק, עד שיהיו ניצוצות נתזים ממנו.

ב. אם השתמשו בסיר לבשל בו דבר חמץ במים רותחים, אפשר להכשירו עם מגע במים רותחים. הכשר בדרך זה נקרא הגעלה.

15. כל כלי חרס שנשתמש בו חמץ, אי אפשר להכשירו כלל, כי אי אפשר להוציא איסור מדופני כלי חרס.

הלכות פסח

קצת דינים מלוקטים לפסח

16. לפי מנהג האשכנזים כל מיני קטניות אסורים.

17. כל פירות יבשים אסורים, אלא אם כן נודע שנתיבשו בהכשר בתנור שהכשר לשם פסח.

דיני הכנת הסדר

18. יהדר אחר יין יפה למצות ארבעה כוסות. ואם יש בנמצא יין אדם יפה כמו הלבן, וגם הוא כשר כמו הלבן, מצוה בו יותר מבלבן.

19. לצורך מרור, נוהגים לקח תמכא (חריין – Horseradish), אבל יותר טוב לקחת חזרת שהיא חסה (Romaine Lettuce) שנוח לאכלה, ונקראת מרור, לפי שכששוהה בקרקע, נעשה הקלח מר.

20. החולסת צריך שתהיה עבה זכר לטיט. ובשעה שהוא צריך לטבל את המרור, ישפוף לתוכה יין או חמץ, שתהיה רכה, זכר לדם, וגם שתהא ראויה לטבל בה. וצריך לתן בתוכה תבלין הדומים לתבן, כגון קנמון וזנגביל, שאינן נדוכים הדק היטב. ויש בהן חוטים כמו תבן, זכר לתבן שהיו מגבלים בתוך הטיט.

21. משחרב בית המקדש, תקנו חכמים שיהיו על השלחן בשעת אמירת ההגדה שני מיני תבשילים, אחד זכר לקרבן פסח ואחד זכר לקרבן חגיגה, שהיו מקריבים בזמן שבית המקדש היה קיים. ונהגו שאחד מן התבשילים יהיה בשר, ויהיה מפרק הנקרא זרוע, לזכר שגאלם הקדוש ברוך הוא בזרוע נטויה, ויהיה נצלה על הגחלים, זכר לפסח שהיה צלי אש. והשני יהיה ביצה, משום שביצה בלשון ארמי ביצה, כלומר, דבעי רחמנא למפרק יתנא בדרעא מרוממא, (שרצה ה' לפדות אותנו בזרוע נטויה).

הלכות פסח

22. יכין מושבו מבעוד יום במצעות נאים כפי יכלתו, ובאפן שיוכל להטות ולהסב בשמאלו. ואפלו הוא אטר, יסב בשמאל של כל אדם.

דיני הסדר

23. קדש: מצות ארבע כוסות היא דוקא בלילה. וכיון שגם הכוס של קדוש הוא אחד מארבעת הכוסות, לכן אין מקדשים עד שהוא ודאי לילה.

24. תינוק ותינוקת שהגיעו לחנוכה, שהם יודעים בקדשת יום טוב, ומבינים מה שמספרים מיציאת מצרים, נותנים להם גם כן כוס שישתו ממנו. וישתה בהסבת שמאל.

25. ורחץ, כרפס: אחר כך ירחץ ידיו ולא יברך עליהן, ומנגבן. וחותרך מן הכרפס לעצמו ולכל בני ביתו לכל אחד פחות מכוזית, וטובלים במי מלח, ומברכים בורא פרי האדמה, ומכוזנים לפטר בברכה זו גם את המרור, ואוכל גם כן בהסבת שמאל.

26. יחץ: אחר כך נוטל את המצה האמצעית וחולקה לשני חלקים, ומניח את החלק הגדול אצל מושבו לאפיקומן. ונוהגים לכרכו במפה, זכר למה שכתוב, משארותם צרות בשמלותם. ויש ששמימים אותו כך על שכמם, זכר ליציאת מצרים. ולפי שהאפיקומן הוא במקום הפסח, לכן הוא חשוב ויהיה החלק הגדול.

27. מגיד: אחר כך מוזגין כוס שני, והתינוק שואל מה נשתנה. והנכונן לפרש לבני ביתו דברי ההגדה בלשון שמבינים. ומכל שכן המאמר רבן גמליאל היה אומר וכו', שצריכים להבין את הטעם של פסח מצה ומרור.

הלכות פסח

28. רחצה, מוציא, מצה: אחר כך רוחצים ידיהם ומברכים על נטילת ידים, ומברך המוציא על המצות. ולפי שביום טוב צריך לבצוע על שתי כפרות שלמות, ומצות אכילת מצה היא מן הפרוסה, לפי שהמצה נקראת לחם עני, ודרכו של עני בפרוסה, על כן בשעה שהוא מברך המוציא, אויז שתי המצות השלמות בידי ופרוסה ביניהן, ומברך המוציא, ומניח את המצה התחתונה מידי, ואויז רק בעליונה וגם בפרוסה ומברך על אכילת מצה, ובצוע מן העליונה וגם מן הפרוסה מכל אחת כזית, וכן הוא נותן לכל אחד מבני ביתו ואוכל שניהם יחד בהסבה שמאלית.
29. מרור: אחר כך נוטל כזית מרור, וכן הוא נותן לכל אחד מבני ביתו, וטובלו בחרסת ומנער את החרסת מעליו, שלא יתבטל המרור, ומברך על אכילת מרור, ואוכלו בלא הסבה.
30. כורך: אחר כך נוטל מן המצה התחתונה גם כן כזית, וגם כזית מרור, ונכון לטבול גם כן בחרסת ולנערו מעליו, ומניח את המרור תוך המצה ואומר, כן עשה ה'לל וכו', ואוכל בהסבה.
31. שלחן עורך, צפון: אחר כך אוכלים הסעודה. ויש לאכול כל הסעודה בהסבה. לאחר גמר הסעודה אוכלים אפיקומן, וזכר לקרבן פסח, שהיה נאכל בסוף הסעודה שיהא גמר כל השביעה.
32. ברך: אחר כך מוזגים כוס שלישי לברכת המזון. לאחר ברכת המזון מברכים על הכוס ושותים בהסבה.

הלכות פסח

33. הלל: מוזגים כוס רביעי. ונוהגים לפתוח את הדלת, לזכר שהוא ליל שמורים, ואין מתיראים משום דבר. ובזכות האמונה, יבוא משיח צדקנו. ונוהגים שאין קוראים קריאת שמע שעל המטה, רק פרשת שמע וברכת המפיל, להורות שהוא ליל שמורים מן המזיקים ואינו צריך שמירה.

דיני ספירת העומר

34. בליל שני של פסח, מתחילים לספור ספירת העמר. וסופרים מעמר. המצוה הוא לספור תקף בהתחלת הלילה, אחר צאת הכוכבים. ובדיעבד, זמנה כל הלילה.

35. מי ששכח כל הלילה ולא ספר, יספור ביום בלא ברכה, ובלילות שאחר כך יספור בברכה. ואם שכח גם כל היום, יספור אחר כך בכל הלילות בלא ברכה.

36. בימי הספירה מתו תלמידי רבי עקיבא בל"ג יום, ולכן נוהגים בימים אלו קצת אבילות, שאין נושאים נשים ואין מסתפרים. וכן אין מאזינים למוסיקה. ביום ל"ג בעמר פסקו מלמות, ולכן מרבים בו קצת שמחה, ואין אומרים בו תחנון.

מושגים לפסח

1. מצות מצוה
2. בדיקת חמץ
3. על ביעור חמץ
4. ביטול חמץ
5. תערובת חמץ
6. נפסל מאכילת כלב
7. מצה לתיאבון
8. בל יראה ובל ימצא
9. מכירת חמץ
10. כבולעו כך פולטו
11. ליבון
12. הגעלה
13. דופני כלי חרס
14. קטניות (לאשכנזים)
15. ד' כוסות
16. מרור
17. חרוסת
18. זכר לקרבן פסח וזכר לקרבן חגיגה
19. הסיבה על שמאל
20. ספירת העומר
21. מיתת תלמידי ר"ע

דברי חז"ל לפסח

1. ושמרתם את המצות: ר' יאשיה אומר אל תקרי כן אלא ושמרתם את המצוות

כדרך שאין מחמיצין את המצה כך אין מחמיצין את המצוה. אלא אם בא מצוה

לידך עשה אותה מיד (מכילתא בא)

2. אני ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים: כל הכופר ביציאת מצרים כאלו

כפר בעיקר (ספרי יתרו)